

1233 1. Beh. af Lovf. ang. Forandr. i L. om Beh. af offentl. Politifager i Rbh. af 11. Febr. 1863. 1234

Motiverne til dette Udkast, Side 23, hvor der tales om Anklageprincipets umiskjendelige Fortrin for Inkvistitionsprincippet, og det siges, at Inkvistitionsprincipets Opgave er en unaturlig, det psykologisk Umulige fordrende Forening af de forskjelligartede Virksomheder som Anklager, Forsvarer og Dommer. Men hvad er det, som dette Lovudkast gjør? Det bygger videre paa den Ordning, paa det Grundlag, som Proceskommissionen og som Medlem af denne altsaa ogsaa den høitærede Justitsminister har betegnet som unaturlig, som det, der stiller en det psykologisk Umulige fordrende Forening af den forskjellige Virksomhed som Anklager, Forsvarer og Dommer. Det forekommer dog mig, at det i og for sig maatte kunne vække nogen Betænkelse saaledes uden videre at bygge videre paa et Grundlag, som man selv erkjender er unaturligt og fordrer det psykologisk Umulige hos Forhørsdommeren. Jeg overser ikke, at der vanskeligt vil kunne være Tale om ved Behandlingen af dette Lovforslag at optage det hele Spørgsmaal om Omordningen af den kriminelle Retsspleie paa en saadan Maade, som den høitærede Justitsminister ogsaa anser for den rigtige, om at faae et ganske andet Grundlag, men jeg tror dog, det kunde fortjene nogen Overveelse, om der ikke her var Leilighed til at gjøre i det Mindste nogle smaa Fremskridt. Det forekommer mig, at denne Tanke saa meget mere kunde fortjene Opmærksomhed, som det netop, saavidt jeg har opfattet det, er det Standpunkt, hvorpaa man stillede sig den Gang, man her i Rigsdagen, og da navnlig her i Folkethinget, forhandlede Loven af 11te Februar 1863. Det blev under Forhandlingerne her i Rigsdagen fra flere Sider, og ogsaa fra den da værende Ministers Side, fremhævet, at man formentlig kun havde at gjøre med en Overgangstilstand, at man i Et og Andet ved den nye Lov maatte forberede den kommende Ordning efter Grundlovens § 74, og det forekommer mig ogsaa, at der i Lov af 11te Februar 1863 laader sig paavise Bestemmelser, som ganske gaa i den Retning. Jeg skal saaledes nævne den nævnte Lovs § 8, hvori der tales om, at der skal føres Bevis i Sagen, og at Forhørsdommeren skal sørge for, at Bevislighederne komme til Stede den næste Retssdag, om de ikke allerede ere til Stede den første. Jeg opfatter ikke denne Bestemmelse anderledes, og jeg tror ikke, at den i Praxis er opfattet anderledes, skjøndt jeg tilstaar, at jeg ikke som Sagfører har nogen

Erfaring i saa Henseende; jeg har aldrig været i det Tilfælde at møde for nogen Part eller paa anden Maade i den offentlige Politiret; jeg opfatter den saaledes, at jeg tror, det ligger i disse Bestemmelser, at Parten maa have nogen Indfyldelse paa, hvilke Bevisligheder der skulle fremføres i Sagen, at det omtrent gaar til paa samme Maade som i private Politifager ved Kriminal- og Politirettens saakaldte Civilkamre, at Parten kan opgive, hvilke Vidner han vil have indkaldt, og at Retten i det Mindste indenfor rimelige Grændser tager Hensyn dertil, og det er jo ganske forskjelligt fra, hvad der gjælder i Behandlingen af de kriminelle Sager. Det er vistnok de fleste bekendt, at Forholdet i disse er det, at den, som er sigtet, ikke har den mindste Ret til at fremføre for Retten eller under Undersøgelsen noget som helst Bevis. Han kan afgive sin Forklaring; men han kan intet Vidne stævne, og er ikke berettiget til at stille Spørgsmaal til noget Vidne. Han kan ganske vist i saa Henseende rette Anmodninger til Forhørsdommeren; men om saadanne Bevisligheder, som den Sigtede nævner, skulle eftersøges, om saadanne Vidner, som han angiver, skulle forhøres eller ikke, og hvorledes de skulle forhøres, beror ganske paa Dommeren, og Dommeren har den Magt, at han kan sige: Jeg tror ikke, det kan nytte Noget, eller der er ikke nogen Anledning til at afhøre de Vidner og at afhøre dem paa den Maade, som Du forlanger, og den Sigtede har da, saaledes som vor kriminelle Retsspleie har udviklet sig, ikke mindste Ret i saa Henseende. Det forekommer mig altsaa, at man paa dette Punkt maaste nok kunde følge den Anvisning, der, saaledes som jeg opfatter det, er givet i § 8 af Loven af 11te Februar 1863, og i det Hele indrømme den Sigtede indenfor rimelige og tilbørlige Grændser i det Mindste nogen Ret til at fremføre Oplysninger, at indstævne Vidner og at forlange dem afhørte efter Spørgsmaal, saaledes som han maaste ønske. Jeg vil ikke behøve at tilbagefalde i de ærede Medlemmers Grindring, at vi endog saa for ikke lang Tid siden have oplevet Exempel paa, at det ved en Kjendelse af en Underretsdommer, en Kjendelse, som ikke fandt sin Afgjørelse i Realiteten ved Høiesteret paa Grund af den Sigtedes paafølgende Død, blev statueret, at ikke en Gang i en civil Sag kan det tillades den paagjældende Sigtede at føre Vidner, netop fordi han var sigtet under en Straffesag, og at det maatte være Dommerens